

Prolog

RUMUNSKO, POČÁTEK LÉTA 1931

Ve velké posluchárně bukureštské univerzity bylo poměrně plno, semestr končil, ale poslední přednášku doktora Dina Rosettiho si nikdo nechtěl nechat ujít. Sympatický asistent dovedl upoutat pozornost nejen posluchačů ze semináře archeologie.

Marině Petrescové se mladý vědec docela líbil. Štíhlý, havraní vlasy a uhrančivý pohled. Marina sice patřila k premiantům, ale jako jediná dívka to neměla mezi svými vrstevníky právě jednoduché, o to víc se musela snažit. A na to, že je dcerou profesora Iji Petresca, světově uznávaného lingvisty, se příliš spoléhat nemohla. „Kdyby sis alespoň vybrala filozofii, královnu všech věd, ale archeologie, koho to zajímá, nějaké střepy a kosti.“ Přel se s ní, když už připustil, že jeho jediné dítě se bohatě neprovdá, ale stráví nějaký ten rok na univerzitě. Archeologie připadala panu profesorovi příliš neženská. Když se ale na něj Marina podívala svýma krásnýma hlubokýma tmavohnědýma očima, povolil. Takhle rozmluva se odehrála už před čtyřmi lety.

Teď Marina napjatě poslouchala doktora Rosettiho. Se zaujetím vyprávěl o posledních objevech. Na území kolem Bukurešti, v Malém Valašsku stejně jako v Sedmihradsku a Banátu jsou dokumentovány skythské, ale i předskythské hroby a sídliště. Hroby se tu nacházejí mohylové, jakož i ploché, podzemní. Nádoby jsou dvojkuželovitého tvaru, zdobené žlábký. Snadno se poznají podle charakteristických výčnělků. Do Rumunska a Sedmihradska dorazili Skythové někdy v 6. století před Kristem a udrželi se na tomto území až do 4. a 5. století po Kristu, pak je vystřídali Keltové. Ale ještě před Kelty a Skythy tohle území ovládali Dákové, jedna z větví indoevropských Thráků. Marina zpozorněla, Dákové ji skutečně zajímali. V 1. století před Kristem Dákové svrhli keltskou nadvládu a vytvořili mocnou říši s ústředím v Sedmihradsku. Na závěr své přednášky doktor Rosetti upozornil na několik titulů z odborné literatury, které by se studentům mohly hodit v nadcházejícím zkouškovém období.

Marina si všechno pečlivě zapisovala. „Slečna Petrescová tu, prosím, ještě chvíli zůstane,“ vyrušil ji doktorův hlas. Udiveně se na něj podívala. Ale Dinu Rosetti se jen usmál. Počkal, až se posluchárna vyprázdní a zůstanou s Marinou sami. Pak se zcela neformálně posadil na katedru a stále trochu udivené Mariny se zeptal:

„Už máte nějaké plány na prázdniny, slečno Petrescová?“

„Chtěla bych co nejdříve složit zkoušky a pak se s otcem a matkou chystáme na cestu po Evropě. Lodí do Londýna, odtud do Paříže, Prahy, Vídně a přes Budapešť zpátky do Rumunska, k babičce do Gerníku. V celém Banátu je nádherně, když začíná podzim.“

„To zní velice lákavě, docela vám závidím,“ přiznal se doktor Rosetti. „Ale co byste řekla tomu, kdybych vám udělal poněkud jiný návrh. V příštích dnech vyrazí z Bukurešti archeologická expedice. Povede ji kolega Gheorghe Florescu. Potřebujeme schopnou dokumentátorku.“

Marině zasvítily oči, konečně se dostane k pořádnému výzkumu. Prázdniny v terénu ji lákaly mnohem víc než okružní cesta po Evropě s mamá a papá. A k babičce to pohodlně stihne. Horlivě přikývla.

„Co víte o Snagovu, Marino?“

Marina, stejně jako každý Rumun, co se zajímal o dějiny svého národa, věděla, že Snagov leží asi čtyřicet kilometrů severně od Bukurešti. Na ostrově ve Snagovském jezeře byl zřízen klášter. Vzhledem k tomu, že byla Marina více než dobrou studentkou, věděla dokonce i to, že první písemný dokument hovořící o klášteře pochází z roku 1408 a vydal jej Mircea cel Bătrân, mocný vládce Valašska a děd Vlada III. Draculy, který byl bohatým fundátorem Snagovského kláštera, v němž nechal zřídit rodovou hrobku.

„Ještě něco, Marino?“

Marina marně dál pátrala v paměti. Napadlo ji už jen, že jméno Snagov je odvozené z bulharského slova *sneg*, sníh. Víc už nevěděla.

„A právě na Snagov pojedeme, výzkumem rodinné hrobky Vlada Draculy pověřil univerzitu sám král.“

Marina se mlčky podívala na portrét krále Karla II., který visel na stěně vedle tabule.

„Král dává naší expedici nejvyšší prioritu, máme k dispozici vše, o co si řekneme, a v podstatě neomezené prostředky,“ pokračoval Dinu Rosetti.

Marině bylo jasné, že šlo více o politickou objednávku než o odborný projekt. Karel II. se skoro před rokem vrátil do země a za podpory jistých politických sil si vynutil korunovaci. Každému, kdo trochu přemýšlel, bylo jasné, že stát směřuje pomalu, ale jistě k diktatuře. Velké Rumunsko, jak se stále hlasitěji Rumunsku říkalo, zažívalo svůj největší rozmach a politika a propaganda se znovu a znovu obracela k velkým vojevůdcům rumunských dějin, a tím Vlad Dracula rozhodně byl. Archeologický výzkum jeho hrobky patřil k akcím, které měly oslavit rumunskou velikost, nezávislost a statečnost.

Marinu sice trochu zklamalo, že se při výzkumu nebudou věnovat jejím tolik oblíbeným Dákům, ale dva měsíce v terénu jsou dva měsíce v terénu.

„Kdy vyrážíme, pane doktore?“ zeptala se ještě.

„Za tři dny, vybavení a první část expedice jsou již u jezera.“

„Už za tři dny?“ trochu se vyděsila Marina. „Ale co zkoušky?“

„Vyzkouším si vás na Snagově, král má přednost.“ Usmál se Dinu Rosetti.

Do Snagova dorazili přesně podle plánu, tedy za tři dny. Nejprve vlakem a pak bryčkou přímo k jezeru. Společníka Marině dělal Rosetti, zbytek týmu se už činil na místě.

„To je nějaká svatba nebo co?“ divila se Marina, když přijížděli ke břehu. Všude hořely ohně, mezi stany pobíhali vojáci. Na rožnících se pekli berani, prasata a kuřata a do všeho vyhrávala cikánská cimbálovka.

„Říkal jsem vám, že jde o státní zájem, král se postaral o naše pohodlí. Rota vojáků i s polní kuchyní, jídlo, víno, stany. O té cimbálovce jsem ovšem nevěděl,“ pousmál se Dinu.

Ale to už je vítal vedoucí expedice Gheorghe Florescu.

Doktor Florescu byl o něco málo starší než Dinu Rosetti, začínající břicho prozrazovalo, že se rád nají i napije. Však oba kolegy vítal se sklenicemi červeného vína v rukou.

„Konečně je tady ozdoba a jediný ženský kvítek naší výpravy, vítejte, srdečně vítejte, slečno Petrescová, a mimochodem tohle je vynikající moldavské červené, skutečně znamenitý ročník, přímo z královských sklepů, a neupejpejte se, máme ho pět sudů. *Vivat imperator.*“

Až se ubytujete, račte k ohni, kuřátka budou akorát, jen se rozšypají. Slečniny věci, které přišly ráno vlakem, jsou již ve stanu. A ty, starý brachu, nesmíš pohrdnout mou společností.“

Marina byla jako u vytržení, takhle si seriózní archeologickou expedici opravdu nepředstavovala. Ale co, kdy se mi poštěstí pracovat za královské peníze? Ve stanu určeném jenom pro ni se převlékla z cestovních šatů do pohodlnějších kalhot, haleny a tatínkova pulovru. Věděla, že i když začíná léto, u jezera může klesnout teplota i několik stupňů pod nulu. Hned potom se vydala hledat přátele k ohni. Našla je podle zvuku rumunské národní písně o koni, který si zlámal nohy, když spadl do řeky. Oba doktoři dozpívali a hlučně přivítali Marinu, jako by ji týden neviděli. Zatímco se převlékala, přemohli láhev silné rakije. Vojenský kuchař jim každému naservíroval pořádný kus pečeně, kterou zakusovali bílým chlebem.

Když dojedli a unavená cimbálovka hrající již druhý den se pomalu začala vytrácet do svého stanu, zeptala se Marina Floresca:

„Už jste tam byl?“ Kývla hlavou směrem k ostrovu.

„Ne, ne, čekali jsme na vás, chceme mít vše zdokumentováno, každý krok. Na ostrov vyrazíme zítra. Místo Vladovy hrobky je známé, nevidím v tom větší problém. Vyzvedneme jeho ostatky, popíšeme, prozkoumáme a král bude spokojen, ale dnešní večer patří vám, vid', Dinu, a jako kavalíři vám splníme každé vaše přání. Zazpíváme, zatancujeme.“

„Jednak bych potřebovala složit předepsané zkoušky,“ chtěla využít vhodné příležitosti Marina.

„Předem splněno,“ zasmál se Florescu.

„A jednak, když už jsem tady a mám vedle sebe dva nejlepší odborníky naší univerzity, bych se ráda dozvěděla něco o Dácích, něco, co v knihách není, tedy pokud vás to nebude obtěžovat,“ zaprosila Marina.

Florescovi se zajiskřilo v očích. „Vzhledem k tomu, že jsme ne-daleko posledního odpočinku našeho slavného Vlada, o němž všichni víme, že to byl krutý válečník, no prostě Dracula, připravte se na poněkud strašidelné vyprávění. Ostatně minulou sezonu jsme nějakou dáckou keramiku na ostrově našli. Vaši oblíbení Dákové tu sídlili dlouhá staletí před Draculou. O upírech vám povídat nebudu, těch si ještě užijeme, tentokrát to bude spíše o vlkodlacích, ale zkoušet vás z toho nebudu, nebojte se.“

Marina se zachumlala do přikrývky, kterou jí přinesl jeden z vojáků, a zaposlouchala se do vyprávění doktora Floresca.

„Podle antických autorů pochází název kmene Dáků ze slova *dáos*, což ve frýzštině znamená vlk. Za zajímavé považuji, že kořenem tohoto slova je *dháu*, tedy tlačit, škrtit, tisknout. Dákové si tedy sami říkali vlci či vlkům podobní. Existuje několik hypotéz,

kteří vysvětlují, proč se Dákové mytologicky spojovali s vlky. U nejrůznějších národů Evropy narazíme na báje, podle nichž ten který národ povstal z nadpřirozeného spojení mezi vlkem a princeznou. Podle druhé hypotézy se vlčími přídomky označovali vyhnanci, uprchlíci, psanci a lupiči. Prostě všichni, kdo žili jako vlci a u vlčího božstva hledali ochranu. A konečně podle třetí a nejzajímavější domněnky byli Dákové schopní rituální přeměny ve vlka, což je určitý druh bojového zasvěcení. Zjednodušeně můžeme říct, že podstupovali obřad, během nějž se měnili v lykantropy neboli vlkodlaky.“

Marina poslouchala a ani nedutala. Zdaleka netušila, co ještě o svých oblíbených Dácích neví. Dokonce se jí zdálo, že odkudsi z dálky uslyšela vlčí zavytí.

Ale Florescu pokračoval:

„V balkánskokarpatské oblasti jsou doloženy četné příklady tajných spolků mladých mužů, kteří se chovali jako skuteční vlci. Podobné tajné spolky mladých válečníků známe z období stěhování národů, ale jejich kořeny jsou pravděpodobně mnohem starší. Cílem tohoto bojového zasvěcení byla proměna mladého bojovníka v šelmu. Nešlo však jen o řadu zkoušek, které měly ověřit mladíkovu statečnost a otužilost, adept musel přeměnit svou lidskou přirozenost v tak strašnou útočnou zuřivost, že přestával být člověkem a stával se šelmou.

U Germánů se takovíto bojovníci-šelmí nazývali *berserkirové* neboli válečníci v medvědím rouše, známí ale byli i *úlfhédhnar* čili muži s vlčí kůží. Mladý bojovník si po svém rituálním zasvěcení oblékl vlčí kůži a stal se vlkem. V tu chvíli přestal být člověkem, přeměnil se v zuřivého nepremožitelného zabijáka, ve skutečnou

šelmu, která nebyla vázána lidskými zákony. Vlčí bojovníci tedy loupili a terorizovali své lidské okolí. V některých případech stejně jako skuteční vlci lovili lidi a pojídali jejich maso. Asi tady někde je zdroj všech báchorek a legend o vlkodlacích. Staří autoři dokonce považovali dvounohé vlky za mnohem nebezpečnější než jejich čtyřnohé bratry. Vyskytly se i zprávy o nekrofágií, tedy pojídání mrtvých. Neděsím vás příliš, slečno Petrescová?”

„Vůbec ne, pane doktore, je to všechno strašně zajímavé, ale když mi to povídáte, všechny ty věci o krutých bojovnících žijících mimo lidské zákony, mimoděk mě napadá přirovnání s Vladem Tepešem. Jeho ukrutnosti šly přece až za hranici lidského rozumu a v bojích s Turky se choval jako opravdový zuřivý *berserk*,” zamyslela se Marina.

„Vidíte, takhle jsem o tom nikdy nepřemýšlel. Škoda že Dracula neměl ve znaku vlčí hlavu, pak bych byl o něčem podobném uvažoval. Byl sice členem tajného řádu draka, který nesmířitelně bojoval s Turky, ale o nějaké vlčí podobnosti nevím,” přemýšlel Florescu.

„Mě přece jenom něco napadá,” ozval se až do této chvíle zamklý Dinu. „Speciálními odznaky, přímo insigniemi bojových spolků, o nichž jsi, Gheorghe, mluvil, byl krví potřísněný kyj a korouhev.“

„Ano, ano, to je pravda, ovšem netuším, jak to, Dinu, souvisí s Dračím řádem?“

„Počkej, hned se k tomu dostanu. Z historických pramenů, zejména z Persie, známe korouhve s emblémem vlka nebo s vlčí hlavou. A v Arménii vznikaly oddíly elitních vojáků tvořené podobnými zvířecími bojovníky, které do boje chodily s dračími

korouhvemi. Dokonce se jim říkalo i dračí bojovníci, nosili přilby s dračími maskami. A na dácké korouhvi najdeme přece vlka s dračí hlavou.“

„To by však, podložené podrobnějším výzkumem, znamenalo, že drak je v těchto souvislostech do určité míry zaměnitelný, ne-li přímo totožný, s vlkem. Pak by ovšem Dračí řád, obnovený Zikmundem Lucemburským, jehož byl Dracula členem a který vycházel ze staršího tajného bratrstva dvanácti srbských rytířů, nějakým způsobem navazoval na prastarou dáckou tradici,“ domýšlel si Florescu. „Ale nechme toho, slečna je již jistě unavená, jak po cestě, tak z našich řečí, já ostatně také, jsem tu koneckonců druhý den a zítra nás čeká Draculova hrobka, hybaj na kutě,“ ukončil rázně noční besedu Gheorghe Florescu.

Ráno se Marina probudila celkem časně, přestože dlouho nemohla usnout. Na polním lůžku s příkrývkami se leželo docela pohodlně, ale hlavou se jí dlouho do noci honily myšlenky na vlčí bratrstvo Dáků. Když konečně usnula, viděla ve snech zástupy bojovníků oděných do vlčích kůží, obličej jim zakrývaly dračí masky. Po kolenou se brodili v krvi. Několikrát za noc se probudila zbrocená potem.

Marina sešla k jezeru, aby si opláchla obličej. Z ranního oparu vyrůstal nevelký kostelík snagovského monastýru. Ostrov, na němž ležel, byl spíš malý než velký, takový ostrůvek. Z těla kostelíku vyrůstaly tři věže. Čtvrtá, mohutně vystavěná zvonice, pozůstatek někdejšího masivního opevnění kláštera, stála opodál. Klášter vznikl v neklidných dobách, kamenné hradby byly nutností, a kláštery se projektovaly jako skutečné pevnosti. Proč si asi Vlad Tepeš za místo posledního odpočinku zvolil právě Sna-

gov? přemýšlela. Říkalo se, že každý poutník, který kostel na ostrově navštíví, si odnese část hříchů krvavého Vlada, a tak ulehčí jeho duši.

„Guten Morgen, Fräulein,“ ozvalo se za ní.

Marina sebou trhla a otočila se.

„Och, nechtěl jsem vás polekat. Dovolte, abych se představil, doktor Herbert Falk, Berlínský institut pro antropologii.“

Marina se usmála a podala vysokému štíhlému muži ruku. Většina žen by tohohle vysokého blondáka s modrýma očima asi považovala za hezkého. Marině se však jeho oči zdály příliš chladné.

„Ach tak, Dinu mi cestou sem povídal, že kosti vojvody Vlada přijede zkoumat odborník z Berlína. Prý jste špička ve svém oboru.“

Falk se trochu samolibě usmál: „Děkuji za poklonu. Přijel jsem asi před hodinou, antropologie je věda budoucnosti, nemyslíte? A nikdo ji nemůže oklamat. Souhrn dědičných znaků na kostře a na lebce vám řekne o původu a sklonech každého člověka mnohem víc než sebepodrobnější životopis. Navíc do životopisu mohou lidé napsat, co chtějí, ale kosti, ty nelžou, *Fräulein*. Uvidíte, antropologie ještě zahýbe Evropou. Věřte mi. Už to vidím, změříme vám lebku a podle antropometrických údajů vám vybereme vhodného manžela. Odpadnou porody mrzáků, zcela se vymytí kriminalita. Vzniknou úplně nové kasty vojáků, rolníků, dělníků. Každý zaujme takové místo, které mu náleží. Antropologie položí základy nové Evropě. Silné a čisté Evropě.“

„Když dovolíte, tak si budoucího manžela vyberu sama a bez nějakých antropometrických měření.“

Marina neměla důvod *Herr* Falkovi nevěřit. Ale byla docela ráda, když se začali probouzet i ostatní účastníci výpravy. Nějak

se v přítomnosti tohoto berlínského antropologa necítila ve své kůži. Zvláště ji potěšilo, když vstal i Dinu. Usmál se, a z ní rázem spadla ta podivná mrazivá cizota, která čišela z doktora Falka.

Herbert Falk se narodil v Pasově, přesně na Nový rok 1900, do rodiny bohatého obchodníka se sklem Lothara Falka. Pasov měl pro obchod s tímto artiklem velmi výhodnou polohu. Do sklárny Annín, kde Lothar ve velkém nakupoval exkluzivní výrobky z křišťálového a barevného skla, to nebylo daleko a samotný charakter Pasova, ležícího na třech řekách – Dunaji, Ilzu a Innu, poskytoval dokonalé podmínky pro následnou distribuci do celého světa, kde se české sklo těšilo velké poptávce.

Lothar bral malého Herberta velmi často s sebou na obchodní cesty do Annína, kde vybíral nové kolekce a kontroloval kvalitu již vyrobeného zboží. Cestou domů se potom vždy zastavili u Lotharova přítele, Maxmiliána von Spauna, ředitele sklárny v Klášterském Mlýně, kde pak v jeho secesní vile strávili na návštěvě obvykle dva až tři dny. Tato sklárna byla zaměřena na exkluzivní a limitované kolekce skla. Lothar ho zde nakupoval výhradně do své soukromé sbírky. Herberta skleněné umění moc nebavilo, raději pozoroval přírodu a lesní zvěř. Maxmilianův přítel, nadlesní Strnad z Rejštejna, malého Herberta bral na několikahodinové obhlídky lesů patřících rodu Schwarzenbergů a chlapec doslova hltal každé slovo zkušeného muže. Jeho zájem byl opravdový a Strnad s ním proto chodil moc rád a často. Zpočátku spolu hovořili německy, avšak pokaždé se Herbert ptal, jak se to či ono řekne v češtině. Postupně ho Strnad zdokonaloval a měl upřímnou radost z jeho výrazných pokroků. Netušil, že jeho zdánlivě bohulibé dílo nabude v budoucnu obludných důsledků. Po vypuk-

nutí první světové války jejich návštěvy téměř ustaly. Společnost Lothara Falka přestala upírat svou pozornost na sklo a věnovala se zcela jiným komoditám, o nichž se nedalo říct, že by byly krásné a křehké.

Herbert navštěvoval ještě gymnázium a na Šumavu se ke své lítosti dostal velmi zřídkka. Max von Spaun byl již pět let po smrti a nadlesní Strnad narukoval k 91. pěšímu pluku do Českých Budějovic. Jak se později Herbert dozvěděl, jeho učitel a přítel padl již v srpnu 1914 v bitvě o Halič. Po válce odešel Herbert Falk studovat medicínu a filozofii na univerzitu v Heidelbergu, kde se později soustředil na antropologii, která jej zcela pohltila. Přestěhoval se do Berlína, kde do té doby pouze externě přednášel, a stal se stálým členem vědeckého týmu místní univerzity. Publikoval v odborných časopisech a byl vítaným hostem v mnoha ústavech celé Evropy.

Tábor začal pomalu ožívat. Vojenští kuchaři rozdělali oheň v polní kuchyni a na pobřeží Snagovského jezera to za chvíli vonělo kávou, čajem a smaženými vejci.

Florescu i Rosetti se s Falkem dobře znali. Florescu využil přednáškového turné významného německého antropologa a pozval jej na Snagov. Falka ani nemusel příliš přemlouvat. „Karel Veliký, Fridrich Barbarossa, jejich lebky už jsem v rukou měl, tak proč ne váš Vlad? Ostatně jeho bojový zápal by měl být vzorem všem našim generálům,“ řekl tehdy Florescovi.

Na ostrov se přeplavili na dvou velkých pramicích. Na první se vezli vesničaná najatí k hrubším výkopovým pracím spolu s potřebným vybavením, na druhé jeli Marina, Rosetti, Florescu a Falk.

Se vstupem do kostela ani s otevřením hrobu neměli nejmenší problém. Král Karel II. poukázal na konto rumunské pravoslavné církve tak vysokou částku, že odmítnout vyjít expedici vstříc by bylo více než nerozumné. Vesničané začali líbat ruku pravoslavnému popovi, který odemkl dveře svatostánku, a on jim s úsměvem žehnal. Na Florescův pokyn přinesli vojáci páčidla. Draculův hrob se nacházel před ikonostasem, hned vedle kropenky a oltáře.

„Všimněte si, že Vladův hrob zaujímá nejčestnější místo, jakého může pravoslavný nebožtík dosíci. Prakticky veškeré hlavní církevní úkony se provádějí nad jeho hrobem. Taková místa byla určena jen těm největším dobrodějům a významným donátorům, jde v podstatě o místo vyhrazené zakladateli kláštera,“ neodpustil si malý výklad Florescu.

„Ano, místo určené pro světce, nebo esenci čistého zla, kterou mají každodenní mše a modlitby věřících vykoupit z věčného zatracení,“ dodal Dinu Rosetti.

„A není to, pánové, vlastně jedno, není ten největší hříšník páchající čiré a temné zlo vlastně podoben ve svých činech světci umrtvujícímu tělo askezí a duši modlitbami? Vždyť i Lucifer patřil před svým pádem k nejmilejším z andělů božích? Pán zla i Pán dobra jdou různými stezkami k témuž cíli.“

„S tím rozdílem, že jeden jde po levé straně a druhý po pravé,“ vstoupil do debaty Falk.

Pop, který trochu rozuměl německy, minimálně mezinárodnímu slovu Lucifer, se pokřížoval.

„Ano, vlevo, nebo vpravo, to máte jistě pravdu, *Herr Doktor*, ale důležité je, jestli jdete po stezce poznání nahoru, nebo dolů,“ odporoval Falkovi Dinu.